

Effekter av hörapparatutprovning

Marie Öberg

Fjorton procent av den svenska befolkningen upplever hörselnedsättning och antalet personer med hörselnedsättning förväntas öka i takt med den höjda medellivslängden. För att möta nya generationers krav på hörselrehabilitering och för att få flera personer att söka hörselvård behöver nya rehabiliteringsmetoder utvecklas.

Den aktuella avhandlingen fokuserar på utveckling och utvärdering av nya behandlingsmetoder för hörselrehabilitering.

Två olika metoder testades där personerna deltog i en förutbildning innan de påbörjade sin hörapparatutprovning. Utbildningarnas syfte var att på olika sätt öka deltagarnas egen aktivitet och delaktighet i behandlingen. Den ena förutbildningen handlade om att göra brukarna mera medvetna om olika ljud. Den andra förutbildningen handlade om att själv ställa in förstärkningen i en test-hörapparat. Effekterna av utbildningen var marginella då den efterföljande strukturerade hörapparatpassningen visade sig vara fullt tillräcklig för att uppnå förbättrade effekter för psykosocialt välbefinnande och delaktighet. Brukarna uppgav vidare att de både hade god nytta av och var nöjda med sina hörapparater.

Även i den enkätundersökning som gjordes konstaterades att de allra flesta var mycket nöjda med sina hörapparater. Samtliga 162 deltagare från Östergötland hade fått bilaterala hörapparater utprovade för första gången och besvarade enkäterna ett år efter att hörapparaterna utprovats.

Resultaten visar att hela 93 procent av brukarna som tillfrågats i dessa studier använder sina hörapparater minst en timma per dag och att 90 procent anger att deras livsglädje förbättrats sedan de fått hörselrehabilitering.

Det är viktigt att utvärdera vad brukarna tycker om sina hörapparater och sin hörselrehabilitering, och som ett alternativ till frågeformulär utvecklades en frågeguide och en utvärderingsskala. Dessa användes i en telefonintervju för att värdera hörselrehabiliteringens helhetseffekt. Studien visade att cirka 75 procent av rehabiliteringarna bedömdes som fullständigt lyckade. Brukarna hade även fyllt i ett frågeformulär och jämförelser mellan brukarnas självskattade värden i frågeformuläret och intervjuarens bedömning visade på samstämmighet.

Dessa studier visade på marginella effekter för förutbildningarna och att enbart en strukturerad hörapparatutprovning var tillräcklig för att få nöjda brukare. Telefonintervjuerna visade sig vara en bra metod för att bedöma hörselrehabiliteringens helhetseffekt. Metoden var enkel och tidsbesparande och har förutsättningar för att användas vid uppföljning och kvalitetssäkring inom hörselvården.